

Koniec z obowiązkowym ograniczeniem władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców w przypadku braku porozumienia co do sposobu jej wykonywania

29 sierpnia 2015 r. weszła w życie ustawa nowelizująca przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: kro) w zakresie regulowania władzy rodzicielskiej po rozwodzie i w przypadku rozłączenia rodziców oraz dotyczącym wykonywania kontaktów z dzieckiem.

Dotychczasowe regulacje.

Do czasu zmiany sąd – w braku porozumienia rodziców o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej – był zobowiązany do ograniczenia władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców. Taka sytuacja miała miejsce zarówno w przypadku orzekania wyroku rozwodowego, którego rozstrzygnięcie o władzy rodzicielskiej jest jednym z obligatoryjnych elementów (art. 58 § 1 i 1a dawnego kro), jak i w przypadku orzekania w sprawach rodziców żyjących w rozłączeniu (art. 107 dawnego kro).

Takie rozwiązanie było powszechnie krytykowane, gdyż częstokroć prowadziło do sytuacji, w których ograniczano władzę rodzicielską jednemu z rodziców mimo iż nie zachodził po jego stronie brak kwalifikacji do jej sprawowania, a ponadto dodatkowo konfliktowało rodziców, co wcale nie służyło dobru dziecka.

Z krytyką spotykały się także rozwiązania nakazujące sądowi we wskazanych wyżej przypadkach rozstrzyganie o kontaktach z dzieckiem, bez względu na to, czy rodzice porozumieli się w tym zakresie i czy zgłaszali potrzebę regulowania kontaktów.

Po zmianach – priorytet opieki na zasadach określonych przez rodziców.

Zgodnie z już obowiązującym stanem prawnym rozwiedzeni lub żyjący w rozłączeniu rodzice mają prawo do równorzędnej obecności w życiu dziecka.

Przede wszystkim o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej, jak i wykonywania kontaktów, zarówno w przypadku rozwodu, jak i pozostawania przez rodziców w rozłączeniu, w pierwszej kolejności decydują teraz sami rodzice. Instrumentem wyrażenia ich woli w tym zakresie jest pisemne porozumienie (art. 58 § 1 kro, art. 107 § 1 kro).

Co istotne, w braku owego porozumienia lub gdy nie będzie ono zgodne z dobrem dziecka, sąd mając na uwadze całokształt danej sytuacji i stosunków rodziców z dzieckiem, może pozostawić pełną władzę rodzicielską obojgu rodzicom. Oznacza to, że ograniczenie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców jest teraz ostatecznością (art. 58 § 1a kro, art. 107 § 2 kro).

Ponadto obecnie sąd nie musi już orzekać o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem, o ile rodzice złożą w tym zakresie zgodny wniosek (art. 58 § 1b kro, art. 107 § kro).

Zmiany w postępowaniach w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi.

Konsekwencją omówionych zmian wprowadzonych na gruncie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest ujednoczenie składów sędziowskich w sprawach o pozbawienie władzy rodzicielskiej oraz o utrzymywanie kontaktów z dzieckiem (zmiana art. 509 Kodeksu postępowania cywilnego). Takie rozwiązanie umożliwia, w wypadku gdy rodzice żyją w rozłączeniu, rozpoznanie tych spraw łącznie, co zapobiega dublowaniu czynności procesowych i dodatkowemu zaognianiu stosunków między rodzicami, jak to bywało często do tej pory.

źródło: ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2015 poz. 1062); uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Druk nr 3104);

Wybrane bieżące orzecznictwo

Prawo oświatowe: jeśli gmina zdecyduje się na udzielenie dotacji celowej na żłobek, to nie może jej ograniczać tylko do określonej kategorii dzieci.

Zgodnie z obowiązującym prawem, gmina ma możliwość przyznania dotacji celowej na żłobek (art. 60 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3).

W ocenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie, „określenie „każde dziecko” zawarte w art. 60 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3, nie może być w żaden sposób zawężane, a zatem jakiegokolwiek różnicowanie dzieci pod względem ich miejsca zamieszkania, faktycznej ilości dni, w których przebywają w placówce, albo uzależnianie dotacji od tego, czy jest to dziecko opiekunów pracujących, czy też nie - jest całkowicie nieuprawnione”. Oznacza to, że ograniczenie dotacji celowej przez gminę do określonej kategorii dzieci jest niezgodne z prawem.

Wyrok jest nieprawomocny.

źródło: ustawa z 04.02.2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz.U. 2013 poz.1457); wyrok WSA w Krakowie z 10.03.2015 r. (sygnatura akt: I SA/Kr 2012/14)

Opracowanie: Ewa Koper - adwokat

Jesteśmy w posiadaniu pełnych danych związanych ze sprawami omawianymi w niniejszej publikacji.

Newsletter dostarczany jest bezpłatnie, w szczególności Klientom kancelarii. Treść publikacji nie jest formą doradztwa prawnego.

